

Voorstel tot afwerking van de consultatiereacties op aangepaste NBA-handreiking 1130 Voorbeelden toepassing van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)

2024.11.26 – drie reacties ontvangen, zie [Consultatie NBA-handreiking 1130 Voorbeelden toepassing VGBA](#)

Verwijzing	Respondent	Reactie	Voorstel tot afwerking
1	NBA Young Profs	<p>Algehele indruk</p> <p>Wij willen de schrijvers van de herziening van de NBA Handreiking 1130 VGBA complimenteren met de vernieuwde handreiking. Het is een goede verbetering ten opzichte van de vorige. We waarderen de duidelijkere inhoudsopgave en de heldere voorbeelden in dit document. Deze herziening is aanzienlijke prettiger leesbaar ten opzichte van de oude versie. Het stappenplan, zoals opgenomen in zowel de VGBA als de handreiking (pagina 5), is zeer illustratief en helpt bij het beter begrijpen van de VGBA. Het benadrukt duidelijk het belang van het vastleggen van overwegingen.</p>	t.k.
1	NBA Young Profs	<p>1. Wij zouden echter graag zien dat stap drie concreter wordt uitgewerkt in de voorbeelden. Stap 3, 'leg vast', klinkt eenvoudig, maar is zeer belangrijk. Wij zien het van toegevoegde waarde als er een duidelijk voorbeeld wordt gegeven van hoe iets moet worden vastgelegd en wanneer er voldoende overwegingen zijn gedocumenteerd.</p>	<p><u>Niet overnemen:</u> Een uitwerking van een concreet voorbeeld van hoe je vastlegt past niet binnen doel handreiking. Dit is meer iets voor opleidingsinstituut of kantoren zelf.</p> <p>Uitleg in de handreiking in Par. 1.2 over stappenplan (blz. 8) en toelichting op VGBA ('Paragraaf 7.3 Stap 3: leg vast') geven voldoende kader.</p>
1	NBA Young Profs	<p>Zijn de voorbeelden duidelijk? Of is een bepaalde toelichting nodig?</p> <p>2. Wij vinden de voorbeelden voldoende duidelijk en sprekend. Een belangrijk onderdeel van de VGBA zijn de fundamentele beginselen en de bedreigingen. Wij zouden het</p>	<p><u>Niet overnemen:</u> Risico dat een tabel of vetdrukken de volledigheid van bedreigingen van beginselen in de voorbeelden suggereert en dat is niet zo.</p> <p><u>Voorstel tot wijziging:</u></p>

Tabel afwerking consultatiereacties NBA-handreiking 1130

		van toegevoegde waarde vinden als er een tabel wordt opgenomen waarin per voorbeeld wordt aangegeven welk beginsel en welke bedreiging aan de orde is. Daarnaast zou het waardevol zijn als deze in de voorbeelden dikgedrukt of 1onderstreept worden. Dit kan onder andere studenten helpen bij het studeren van de VGBA, waarbij vaak gezocht wordt naar voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Zie passage over systematiek: aanduiding van bedreigingen en beginselen komt steeds terug in stap 1 van de voorbeelden (Par. 1.2 op blz. 7); • Volgorde hoofdstuk 1: par. 1.1 over niet uitputtend zijn voorbeelden verplaatst naar par. 1.3 (zie blz. 8)
1	NBA Young Profs	3. Wij zouden het goed vinden dat op een duidelijke plek (of bij alle voorbeelden) wordt vermeld dat er vanuit de NBA vertrouwenspersonen beschikbaar zijn, die je kunnen helpen bij dergelijke situaties.	<p><u>Overnemen:</u> Zie ook info op Commissie Vertrouwenspersonen (nba.nl) over hulp bij conflicterende belangen.</p> <p>Vergelijk ook huidige HR 1130 als maatregel in par. 6.5 over potentiële conflicten en de bijlage: <i>'het verkrijgen van advies vanuit de werkgever, een onafhankelijke professionele adviseur of de NBA (commissie vertrouwenspersonen integriteit NBA, helpdesk vaktechniek);'</i></p> <p><u>Voorstel tot wijziging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen in Par. 1.2 (blz. 7); • Als maatregel bij voorbeeld 6, par. 6.3 'druk' (blz. 30)
1	NBA Young Profs	4. In voorbeeld 6 wordt onder belangenverstremgeling verder toegelicht dat de bedreiging van objectiviteit door een vakantie niet verder wordt uitgewerkt. Aangezien de andere voorbeelden ook niet verder worden uitgewerkt, vragen wij ons af waarom dit hier expliciet wordt benoemd. Daarbij ziet de toelichting op artikel 10a en 11a niet specifiek toe op vakanties. Misschien goed om naar deze artikelen te verwijzen in de voetnoot van de handreiking.	<p><u>Deels overnemen/voorstel tot wijziging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kader opnemen bij verwijzing naar toelichting VGBA in vb 6 (blz. 30) • Idem par. 1.1 (blz.11) in voorbeeld 1A • Op diverse plaatsen hyperlinkjes naar toelichting op VGBA maken
1	NBA Young Profs	<p>Zijn er voorbeelden met een brede relevantie voor de praktijk die ontbreken?</p> <p>5. Wij hebben 1 suggestie voor een voorbeeld dat toeziet op de samenloop van dienstverlening bij samenstelwerkzaamheden en administratieve dienstverlening</p>	<p><u>Niet overnemen:</u> Samenloop van administratieve dienstverlening en het samenstellen van een jaarrekening leidt niet tot een bedreiging van de objectiviteit door zelftoetsing. Standaard 4410 Samenstellingsopdrachten onderkent dat een dergelijke combinatie kan voorkomen (zie Par. A15 Standaard 4410). De rol van de accountant is bij samenstellen anders dan bij opdrachten</p>

Tabel afwerking consultatiereacties NBA-handreiking 1130

		<p>zoals het voeren van de administratie voor de cliënt. Het fundamentele beginsel objectiviteit wordt hierbij bedreigd als gevolg van zelftoetsing. Wij zouden het waardevol vinden als dit nog wordt toegevoegd aan de handreiking omdat dit voorbeeld naar onze mening vaak terugkomt in de praktijk. Tegelijkertijd zijn we terughoudend om nog veel meer voorbeelden toe te voegen, i.v.m. de omvang van het document.</p>	<p>waarbij zekerheid wordt verstrekt. Volgens Standaard 4410 (zie Par. 1, 6) is de accountant bij samenstellwerkzaamheden verantwoordelijk voor het ondersteunen van het management bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening op basis van de door het management aangeleverde informatie.</p> <p>De administratieve dienstverlening richt zich op het verzamelen en verwerken van de gegevens, terwijl de samenstellwerkzaamheden gaan over het presenteren van deze informatie inclusief het uitwerken van de significante aangelegenheden. De accountant beoordeelt zijn werkzaamheden hier niet in een context die de objectiviteit bedreigt.</p> <p>In de HR zitten wel andersoortige vb met samenstellen, zoals voorbeeld 8 over beheer van gelden waar wel een bedreiging van o.a. objectiviteit kan ontstaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Je wikkelt een nalatenschap af van een klant</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Werkt deze door op de jaarrekening die je voor de klant samenstelt (zelftoetsing)?</i>
2	SRA	<p>Met belangstelling heeft SRA kennisgenomen van het Consultatiedocument 'NBA-handreiking 1130: Voorbeelden toepassing van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)'. De hierin opgenomen voorbeelden zijn duidelijk en worden als relevant voor de accountantspraktijk geacht. Door SRA worden hierbij geen verdere op- of aanmerkingen geplaatst.</p>	t.k.
3	Marcel Bongers	<p>In het voorliggende consultatiedocument is opgenomen over de objectieve, redelijke en geïnformeerde derde; <i>"Wat is een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde?"</i> <i>Een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde is een denkbeeldig persoon die geen accountant hoeft te zijn, maar</i></p>	<p><u>Deels overnemen</u> Hier terughoudend mee zijn: in de handreiking aansluiten op de uitleg in toelichting op de VGBA en Handbook IESBA zijnde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de toelichting op art. 20, onderdeel c VGBA en - Section 120.5, onderdeel A6 'Reasonable and Informed Third Party' van het Handbook of the International Code of Ethics for Professional Accountants 2023 van IESBA

	<p><i>wel voldoende kennis en ervaring heeft om jouw conclusies en beslissingen te kunnen beoordelen. Ook is deze persoon bekend met alle feiten en omstandigheden die van belang zijn en die jij weet of zou moeten weten.”</i></p> <p>Het is goed dat die “derde” hier wat nader wordt aangeduid want in de VGBA en Toelichting VGBA staat hier niets over.</p> <p>Maar helaas is deze tekst niet duidelijk genoeg blijkt uit de reacties van mijn studenten die ik begeleid voor het slotexamen RA. Ook op het geïntegreerde slotexamen blijkt als gevraagd wordt wie die derde bijvoorbeeld zou kunnen zijn dat dit niet helder is! Je moet je ook afvragen of het helder genoeg is bij RA's die al jaren in de praktijk werken. Ik denk zo maar van niet.</p> <p>De oorsprong van die derde is het maatschappelijk belang dat wij als accountants vertegenwoordigen; die derde is de belichaming van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Door die derde te introduceren in art 20 van de VGBA worden accountants gedwongen om hun handelen en gedragingen te evalueren vanuit een exogene positie om het maatschappelijk belang van zijn handelen te borgen. Het hoeft geen denkbeeldig persoon te zijn maar moet wel door de maatschappij worden gezien als objectief, redelijk en hij moet geïnformeerd kunnen worden. Nu is de vraag wie die persoon wel kan zijn? Veel studenten zeggen op die vraag; de gebruiker van de jaarrekening of een stakeholder. Dit is natuurlijk niet juist want die hebben altijd een belang en zijn dus niet objectief. Een ander antwoord dat ik vaak krijg is; een andere accountant! Dit is natuurlijk ook niet juist want wat denk de maatschappij als wij als accountants onze gedragingen en handelen voorleggen aan een andere accountant, juist; die spelen allen onder een hoedje! Dus het</p>	<p>In de toelichting op de VGBA wordt verwezen naar artikel 25a, derde lid, van de Wet toezicht accountantsorganisaties. Bij de Memorie van Toelichting van artikel 25a van de WTA is geen nadere duiding opgenomen.</p> <p>De tekst deels aanpassen (cfm. Toelichting op de VGBA) zodat handelen in het algemeen belang meer benadrukt wordt. Daarnaast toegevoegd dat je situatie niet vanuit eigen standpunt, maar op meerdere manieren bekijkt. Vergelijk benadering uit de filosofie uit Artikel MAB (Opmerken, bevragen en verwonderen. Over beroepsfilosofie voor accountants (mab-online.nl)), onder 2.1. Artikel 20 en de 'objectieve, redelijke en geïnformeerde derde'.</p> <p>Verder aandacht aan derde laten besteden bij workshop over ethiek voor trainers en opleiders van de NBA.</p> <p><u>Voorstel tot wijziging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zie voorstel tot wijziging par. 1.1 (op blz. 5)
--	--	--

Tabel afwerking consultatiereacties NBA-handreiking 1130

		<p>mag geen andere accountant zijn. (Bovendien staat in artikel 4 dat je het beroep niet in diskrediet mag brengen; dus als RA moet je voorzichtig zijn in het oordelen over gedragingen van andere accountants) Daarnaast wordt ook de toezichthouder; de AFM genoemd als die derde. Ik heb het gevoel dat veel kantoren de AFM niet echt zien als altijd objectief en redelijk. Zij hebben wel een maatschappelijk belang. Maar anderzijds ook een specifieke insteek en taak. Tenslotte blijft over een functie die in de maatschappij gedragingen ten opzichte van regelgeving en normen beoordeelt. Dit is een rechter. In het bijzonder de tuchtrechter of accountantskamer kan die objectieve redelijke en geïnformeerde derde wel representeren.</p> <p>Het zou mooi zijn als in deze 1130 (aspirant) accountants wat meer guidance zou geven over die derde die heel vaak wordt genoemd in het stuk (bij alle voorbeelden waarin het toetsingskader wordt gehanteerd) en die essentieel is voor het evalueren van je gedragingen in het kader van de VGBA aan het maatschappelijk belang.</p> <p>Gaarne bereid tot nader overleg, suggesties en/of voorstellen.</p>	